

Egyptys unge kristne drømmer om et liv uten terror – og uten moskéer som overdøver dem.

Nå lærer ledere om trosfrihet for alle

Side 4-9

Egypt: Kristne Nabil har kjent seg som en testflaske i en brusfabrikk **2**

Leder: Håp i Myanmars jungel **3** | Folkemord tok ikke slutt med Holocaust **10**

Islamist-terror skaper frykt i Afrika **12** | Asia Bibi takker Stefanusalliansen for støtten **14**

stefanus
alliansen

sammen for de forfulgte

«Nabil» i bakgrunnen underviser egyptiske kristne ledere om trosfrihet.

‘HAR FØLT MEG SOM TESTFLASKE FOR COCA COLA’

Som kristen har egyptiske «Nabil» følt at han må bevise for det muslimske samfunnet hvordan kristne er.

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, EGYPT

Hele livet har egyptiske «Nabil» (som ikke er hans egentlige navn) erfart hvor krevende det er å leve som kristen i muslimsk dominerte land. Fra han var ni til han var 14 bodde familien i Kuwait der faren arbeidet, frem til Iraks invasjon i 1990 tvang familien til å reise hjem til Egypt.

– I Kuwait fikk jeg føle at jeg ikke passet inn. Vi møtte ikke andre kristne. I religionsundervisningen gikk vi to kristne guttene enten ut, eller vi hørte på islam-undervisningen. Både som kristen og ikke-kuwaiter opplevde jeg frykt, jeg måtte opptre slik at ikke familien ble kastet ut og mistet levebrødet. Allerede som barn fikk jeg oppleve hvordan det er å skille seg ut. Jeg måtte tilfredsstillte forventninger og krav.

‘La press på meg’

– Hvordan var det å komme hjem til Egypt – med Midtøstens største kristne minoritet?

– Jeg kom hjem til et kristent samfunn med gudstjenester og skoler. Vi hadde identitet. Men samtidig skulle vi være lys i verden. På samme måten som Coca Cola tester én flaske for å sjekke om alle er gode, kunne jeg bli testflasken som kunne vise hvordan kristne er. Det la press på meg. Det gjorde meg interessert i menneskeverd og menneskerettigheter og å skape fred på tvers av religion.

Møtte intoleranse

Som ingeniør med gode eksamener fikk «Nabil» tjeneste som offiser i 2,5 år.

– Hva opplevde du i hæren?
– Jeg fikk med egne øyne se fattigdommen og at fattigdom ikke bare har med økonomi, men også med menneskerettigheter å gjøre. Og jeg fikk se intoleransen. Navnet mitt avslører ikke at jeg er kristen. Derfor snakket muslimer til meg som om jeg var muslim. Folk som jeg likte, sa plutselig ting om kristne som viste at de selv var fylt av intoleranse. De viste meg at de en dag godt kunne bli en del av en mobb som angriper kristne i en landsby fordi det går et rykte om at et hus skal gjøres om til en kirke.

– Hva gjorde dette med deg?
– Jeg fant ut at Egypt hadde større behov for meg som aktivist for menneskerettigheter og fred enn som ingeniør. Med anbefaling fra Biblioteket i Aleksandria fikk jeg studere ved FNs fredsuniversitet i Costa Rica. Etterpå har jeg prøvd å bygge opp et arbeid for trosfrihet og fred. Jeg drømmer om et annet Egypt.

«Nabils» arbeid for trosfrihet støttes av Stefanusalliansen. Les mer side 4-9

” Det de sa, viste at de en dag godt kunne bli en del av en mobb som angriper kristne i en landsby.

«Nabil»

Magasinet
stefanus

Utgiver:
Stefanusalliansen

Adresse:
Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:
23 40 88 00

Ansv. redaktør:
Ed Brown, gen.sek

Redaktør:
Johannes Morken

Redaksjon:
Gisle Skeie
Birgitte Moe Olsen

Design:
Tyde: Bendik Schøien,
Hedda Melvold

Trykk:
Kai Hansen Trykkeri

Forsidefoto:
Egyptisk kristen tenner lys etter et terrorangrep
Foto: EPA/Scanpix

Opplag:
16 600

Gavekonto:
3000 14 57922

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatteres og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplæringsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året.
Bestill med SMS:
MAGASIN til 2377 eller
post@stefanus.no

Tilgjengelig i lydutgave.
Kontakt KABB:
kabb@kabb.no

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

KJÆRLIGHET I VOLDENS TID

«Hvor mange av dere har de siste tre årene opplevd at en av dine venner eller familie er blitt slått, voldtatt eller drept av hæren», spurte jeg under et kurs i jungelen i Myanmar. 75 prosent løftet en hånd.

Det er ti år siden jeg var i landsbyen – en dagstur inne i jungelen. Jeg holdt kurs om grunnleggende menneskerettigheter, om religions- og livssynsfrihet og om hvordan man kan dokumentere overgrep. De jeg underviste, var fra en lokal etnisk gruppe som var i konflikt med de nasjonale myndighetene.

Ødelagte landsbyer

De fikk opplæring hos organisasjonen Free Burma Rangers (FBR). Mange landsbyer i området var ødelagt, og ukentlig ble flere nye rammet. Folk ble tvunget til å flykte inn i jungelen – med kun det de kunne bære på ryggen. Utallige barn ble skilt fra foreldrene. FBR ga opplæring til mennesker som var villige til å ta risikoen ved å vandre i jungelen for å hjelpe de fordrevne og få dem i sikkerhet.

I Norge oppfattes myndighetene oftest som noe bra, grove overgrep skjer meget sjelden. Myndighetene i dag respekterer, beskytter og fremmer i utgangspunktet menneskerettigheter.

De jeg underviste i Myanmar, hadde et helt annet forhold til sine myndigheter. Militæret, som burde eksistert for å beskytte dem, var engasjert for å tvinge dem bort fra områder med naturressurser som militærjuntaen ønsket for seg selv. Lokalbefolkningen ble tvunget til å utføre hardt fysisk arbeid med liten eller ingen kompensasjon. Militæret krevde forsyninger fra landsbyfolket og brukte voldtekt og annen vold for å opprettholde kontrollen. Det var frykt blant lokalbefolkningen.

Aldri snakk om hevn

Likevel så jeg ikke tegn til bitterhet. Ingen snakket om hevn. Tvert imot var det en følelse av at livet var fylt med mening. De jeg underviste, fikk også undervisning av en lege om hvordan de kunne gi grunnleggende medisinsk behandling.

De fikk også opplæring i hvordan man demonterer landminer – og det var mange miner i jungelen. De fikk trening i å håndtere traumer. De fikk beskjed om å være ekstra oppmerksomme på barnas behov. Etter endt trening ble disse modige frivillige delt i team, utstyrt og sendt ut i jungelen for å finne og hjelpe dem som hadde flyktet fra hæren.

I deler av Myanmar er situasjonen blitt bedre på de årene som er gått. Men i noen delstater er de etniske minoritetene under samme press i dag.

Dypt rørt

Jeg var og er dypt rørt når jeg tenker på at jeg fikk lov til å delta i livene til disse flotte menneskene. Selv om jeg håper at jeg klarte å lære dem noen få ting som kan være nyttige for dem, har jeg også lært mye av dem; om kjærlighet, tilgivelse og mot.

Her er mottoet til FBR som blir fremført av alle før hvert måltid som en bønn og velsignelse:

*Elsk hverandre.
Foren og arbeid for frihet, rettferdighet og fred.
Tilgi, ikke hat hverandre.
Be med tro, handle med mot, aldri overgi deg.*

Dette er visdomsord som gjelder ikke bare i en krigsherjet jungel, men også i vår verden.

Ed Brown

Ed Brown
Generalsekretær

Synspunkter på lederen?
Send dem til ecb@stefanus.no

” Ingen snakket om hevn

I halvannet år har den ortodokse presten fra Nilens bredder lyttet og lært om trosfrihet.

DE VÅGER Å DRØMME OM TROSFRIHET

TEKST OG FOTO: JOHANNES MORKEN, EGYPT

” Vi kristne må begynne med oss selv

De drømmer om at moskeenes støyende høytalere som nærmest terroriserer kristne nabolag fem ganger i døgnet, blir dempet og at kirkene en dag blir trygge uten soldater og pansrede kjøretøy.

Et sted i Egypt: Rundt et u-formet bord sitter koptisk-ortodokse prester, pastorer fra evangeliske menigheter, en fransiskanermunk, ungdomsledere og kvinner som er dypt engasjert i sine lokale kirker eller i kristent mediarbeid.

De kommer fra Middelhavskysten i nord, fra deltaet rundt Nilen og fra Kairo. Noen kommer fra Øvre Egypt (i sør) der kristne oftest møter lokal aggresjon fra muslimske ekstremister. Gjennom fire samlinger over halvannet år har de lært hva trosfrihet er og hvordan de skal kjempe for den friheten der de bor.

Ikke en gave fra herskeren

Hva trosfrihet er, er ikke selvsagt for kristne i Egypt. Gjennom mange hundre år har de levd som andrerangs borgere under muslimsk styre – med diskriminering og tidvis forfølgelse, som lokale angrep og IS-terror. Det er sterke restriksjoner på bygging av kirker. Kristne når aldri til topps i samfunnet.

Mennesker som har konvertert fra islam, lever farlig. Det er dessuten ekstremt vanskelig for en kristen kvinne som med vilje eller tvang har konvertert til islam, å konvertere tilbake igjen. Den nye kristentroen anerkjennes ikke i ID-kortet der religion må føres opp.

” Det er en tendens til at kristne ser på trosfrihet som en slags premie fra herskeren.

«Nabil»

– Vi skulle vente at kristne i Egypt tror på trosfrihet. Men det gjør vi ikke. Det er en tendens til at kristne ser på trosfrihet som en slags premie fra herskeren fordi vi er den største og eldste minoriteten og oppfører oss bra, sier «Nabil».

Han leder en organisasjon som arrangerer prosjektet om trosfrihet. Av sikkerhetsgrunner kan vi ikke fortelle verken hans egentlige navn eller organisasjonens navn, og heller ikke hvor vi møtes.

Kristne begrenser også kristne

Trosfrihet er heller ikke selvsagt kristne imellom. Det er eksempler på at den koptisk-ortodokse kirken begrenser mindre kirkers livsvilkår.

– En ortodoks prest skal for eksempel ikke nekte en protestantisk prest å forkynne i landsbyen, sier «Nabil». Ekteskap på tvers av kirkesamfunn er vanskelig. →

← – Vi kristne må forandre syn på tros- og livssynsfriheten. Dette er en rettighet som vi har – og som også alle andre har. Vi kristne står ikke opp verken for bahaier, ateister eller Jehovas vitner når deres trosfrihet brytes. Vi må innse at dersom kristne hadde fått sjansen til å styre, ville vi også ha undertrykket andre, sier «Nabil» og legger til:

– Derfor må vi starte med oss selv.

Han og hans kolleger plukket derfor ut prester, pastorer, ungdomsledere og mediefolk fra den ortodokse, katolske og evangeliske kirken. De ville trene en gruppe som så skal lære opp andre. Noen har av ulike grunner falt av underveis. Men de mest dedikerte – cirka 25 – er med til siste slutt.

Deltakerne møttes første gang høsten 2018 og har hatt mye å snakke om – og mye å lære om menneskerettigheter og om trosfriheten.

Hun ville kjempe

Vi kaller henne H. Hun kommer fra en landsby i Øvre Egypt – altså i sør. Som kristen i offentlig skole fikk H en krevende barndom.

– Jeg levde i en boble, fordi mine foreldre var redde da jeg fikk muslimske venner. Men siden jeg fikk gode karakterer, fikk jeg lov å flytte til Kairo for å studere. Der ble jeg eksponert for ny kultur og kunnskap. Men jeg var fortsatt en minoritet. Studenter fra Øvre Egypt mobbes ofte for klær, aksent og kultur. Jeg gjorde alt for å unngå at det kom frem at jeg var fra Øvre Egypt.

Som assistent et par måneder i en dansk misjonsorganisasjon så H at hun ikke bare var en sårbar minoritet, hun kunne også gjøre noe for andre.

Mens hun jobbet på Kairos flyplass, kom H i kontakt med «Nabil». De byråkratiske rutinene på flyplassen fikk klare seg uten henne. Sammen arrangerte de en barneleir for 30 kristne og 30 muslimske barn – 30 gutter og 30 jenter. På et sted som skulle forestille en øde øy, skulle barna lære demokrati og å løse sine problemer.

Drømmer i utvalg.

” Nå har jeg lært at vi kan gjøre noe nedenfra. Små ting kan bety noe.

Morine

– I starten gråt de fordi de måtte være sammen. På slutten gråt de fordi de måtte skilles, sier H. Men da organisasjonen måtte legges ned, fikk H jobb i USAID (USAs Norad).

Det de drømte om

Men en dag kom «Nabil» tilbake. Det de to hadde drømt om, kunne nå bli virkelighet. Med støtte fra Stefanusalliansen skulle de lage et prosjekt om trosfrihet – for mennesker fra den egyptiske kristenhet. Hun sluttet i jobben. Høsten 2018 ble første samling holdt. Og når H møter Magasinet Stefanus, er fjerde og siste samling snart over.

Hun har kjent livet som minoritet på kroppen. Hun er kristen i en muslimsk majoritet. Som protestantisk kristen er hun også minoritet blant et koptisk-ortodokst flertall. I tillegg er hun kvinne i et samfunn der kvinner ofte holdes nede, uavhengig av religion.

– Vi tror gjerne at den som lider, anerkjenner andre som lider. Men mange kristne i Egypt gjør ikke det. Selvsagt lider kristne i Egypt. Men de kjenner verken egne rettigheter eller andres, sier H.

«Nå vil jeg gjøre noe»

I salen foran oss får deltakerne lære den norske fredsforer Johan Galtungs teori om vold, tegnet som et isfjell: Det lille som stikker opp, er den synlige og direkte volden. Hele det digre isfjellet under vann, er den usynlige volden, all diskrimineringen som ligger i strukturene i et samfunn. Det iskalde vannet rundt isfjellet, er kulturen som rettferdiggjør vold, trakassering og marginalisering.

Ved et hjørne av bordet sitter tre ortodokse prester. De forstår isfjellets kalde symbolikk.

– Før prosjektet tenkte jeg ikke på trosfrihet. Jeg er dessuten en fredelig mann, på grensen til passivitet. Min oppmerksomhet har økt under samlingene. Når jeg nå ser problemer, vil jeg gjøre noe for å løse dem, sier fader Tawadros til Magasinet Stefanus.

Like ved kirken hans i landsbyen ligger en moské. Høytalerne er vendt mot husene til de kristne. I hver fredagsbønn sa predikanten lenge noe negativt om de kristne.

– Jeg og en annen prest møtte en offiser i sikkerhetspolitiet og tok opp flere saker. Han lovet å ta affære. Fredagen etterpå var budskapet forandret, sier fader Tawadros.

Fader Tawadros og hans to kolleger tegner de kristnes problemer med moskeenes høytalere i landsbyen. Høytalerne sender meget høye bønnerop utover kristne nabolag og vekker folk klokken 4.

– Nå planlegger vi et opplegg for unge over 14. Vi vil ta opp hvordan de kan si hva de mener.

Snakket med ungdom om likhet

Fader Gerges, leder av en protestantisk menighet, samlet nylig 25-30 unge over 16 år for å snakke om likhet og rettigheter.

– Vi fikk god respons på at vi må akseptere dem som er annerledes. Vi er født med en disposisjon til å avvise andre, enten vi er muslimer eller kristne, sier Gerges.

– Det finnes kultur og skikker som bryter med menneskerettighetene. Jesus utfordret tradisjoner og skikker, som da han møtte den samaritanske kvinnen.

– Hva har dette prosjektet gjort med deg?

– Jeg har fordypet mine relasjoner både med koptiske prester og imamer. Jeg har også forandret mitt syn på Jehovas vitner og adventistene. Jeg aksepterer ikke deres tro, men respekterer dem som mennesker.

Deltok i revolusjonen

Blant sorte prestedrakter er Morines oransje og blå gensere synlig. Hun er administrativ leder i et selskap som produserer filmer og serier for kristne TV-stasjoner. Menigheten hennes er ledet av fader Gerges. Morine var med på opplegget da unge snakket om rettigheter og likhet.

” Når jeg blir spyttet på, går jeg til politiet.

Ester Hanna

– Hva er det største problemet i Egypt?

– Det er kultur og media. Statlige media er styrt av regjeringen. Media sender skjulte budskap mot frihet. Hele samfunnet er et offer. Alle grupper trakasserer hverandre, i en ond sirkel.

Morine deltok under revolusjonen mot president Hosni Mubarak i januar 2011. Hennes interesse for menneskerettigheter ble da ytterligere forsterket. Men etter revolusjonen ble hun desillusjonert. For da kom Det muslimske brorskap og deres islamisering og undertrykkelse.

– Våre forventninger om demokrati og bedre økonomi ble gjort til skamme. Da tenkte jeg at regjeringen var håpløs og at alt vi borgere gjorde, var nytteløst, fordi forandringer måtte komme fra toppen. Men nå har jeg lært at vi kan gjøre noe nedenfra. Små ting kan bety noe.

Ester ble spyttet på

Ester Hanna er blitt spyttet på. Hun tror på å stå opp for sine rettigheter.

– Når jeg blir spyttet på, går jeg til politiet. Politimannen sier gjerne at dette hadde ikke skjedd dersom jeg hadde kledd meg annerledes og dekket til håret. Men jeg gir meg ikke, jeg er ikke redd.

Etter en tidligere samling i prosjektet inviterte hun ti muslimske kvinner hjemme i Aleksandria, til et møte om menneskerettigheter og trosfrihet. Hun er den eneste av deltakerne som allerede har snakket med trosfrihet med muslimer.

– Jeg ønsker å gjøre mer, men jeg trenger mer materiell.

Ester Hanna utfordrer også sin egen kirke. Hun vendte tilbake til Egypt etter 20 år i USA fordi hun ble skilt. →

De kommer fra ulike kristne bakgrunn, men fra samme område i Egypt. Her planlegges neste skritt.

Siden Den koptisk-ortodokse kirken ikke aksepterer hennes skilsmisse, er hun ifølge sitt eget ID-kort fortsatt gift.

– At det dessuten står religion i ID-kortene, er gjort bare for å skaffe oss som ikke er muslimer, problemer, mener Ester Hanna.

Sikkerhetsfrykt og drømmer

I gruppearbeid tegner deltakerne kirker og minareter og de skriver lapper. De presenterer utfordringer i sitt lokalmiljø og sine drømmer for Egypt. Siste dagen gir H dem en frist for å søke midler til tiltak de vil gjennomføre der de bor. De skal selv undervise i trosfrihet.

– De har tatt store skritt allerede. Jeg håper at de ikke lar seg begrense av sikkerhetsfrykt. Noen som startet med frykt for hva som kunne skje, har allerede tatt opp trosfrihet i sine lokalmiljø og brukt materiell om menneskerettigheter. Jeg er veldig optimistisk, sier H.

«Jeg var nok litt fanatisk»

Den ortodokse presten Karaas kombinerer et litt strengt ytre med en munter raushet der han deler ut gaver til de andre.

– Tidligere var jeg nok litt fanatisk, erkjenner han for forsamlingen.

– Jeg hadde problemer med å akseptere muslimer, og det var ukomfortabelt å samarbeide med kristne fra andre kirkesamfunn. Nå har dette endret seg, sier presten.

Men alle dilemmaer er ikke løst. Fader Karaas legger vekt på at hans ansvar som prest, er å beskytte landsbyen. Han ser på seg selv som et ekstra medlem i alle familiene.

Dette drømmer de om

Avisoverskrifter som deltakerne drømmer om å se i 2030. Et utvalg fra et gruppearbeid:

- En gruppe parlamentsmedlemmer besøker 500 nybygde kirker.
- Guvernøren har, med hjemmel i loven mot offentlig uro, beordret moskeenes høytalere tatt ned. (1 dag terroriseres mange kristne nabolag av meget høye bønnerop fem ganger i døgnet. Det starter klokken 4 om morgenen. Redaksjonens forklaring)
- Sikkerhetsvaktene fjernes fra alle landets kirker. Det er ikke lenger behov.
- Kristne Mina Gerges kåres til beste spiller i en fotballturnering.
- Religionsundervisning i skolen byttes ut med etikk.
- Alle innbyggerne bes hente sine nye ID-kort hvor krysset for religion er fjernet.
- Presidenten kom for å se premieren på teaterstykket «Hvorfor er jeg en ateist».

På tomannshånd erkjenner fader Karaas at han støtter å bortføre unge jenter til kloster for å forhindre at de blir muslimer.

Hans kall er å beskytte en presset minoritet.

«Nabil» tar ordet og minner forsamlingen om alt de har lært – at trosfrihet er retten til å ha en tro, praktisere en tro og også å bytte tro.

– Jeg vil beskytte alle landsbyens unge. Men som voksne har alle rett til å bestemme selv, forklarer fader Karaas når vi spør.

Presten ber oss om ikke å dømme.

Våger å snakke med politiet

Selv har fader Karaas lært å kreve sin rett.

– Nå kan jeg, som det heter i et egyptisk ordtak, «ta musa ut av løvens munn». Jeg kan kreve min rett selv om det kan være farlig. Før var jeg for eksempel redd for å snakke med en politimann. Det er jeg ikke lenger.

Han forteller om da en av politivaktene utenfor kirken hans fortalte at han støttet tidligere president Muhammed Mursi fra Det muslimske brorskap.

– Jeg ringte en politioffiser fordi jeg ville beskytte kirken, fordi politimannen kunne være en fare. Men jeg ville ikke at politimannen skulle straffes for noe han ikke hadde gjort. Offiseren sa at dette var hans problem. Jeg vet ikke hva som hendte. Men jeg har ikke sett politimannen igjen utenfor verken vår kirke eller andre kirker.

Selv er fader Karaas helt klar: Han er glad for regimet til president Sisi, som tok makten i et militærkupp som styrtet Det muslimske brorskapet i 2013.

– Egypt er blitt tryggere, også for oss kristne.

Drømmen om et annet Egypt

Mens deltakerne drar hjem, spør vi «Nabil» om hans drøm for Egypt om ti år.

– Jeg drømmer om et samfunn der ingen truer noen eller fratar noen deres rettigheter. Vi må ha lover og strukturer som beskytter alles verdighet.

– Dere får ikke mye hjelp av regjeringen?

– Nei. Religion har alltid vært politisert i Egypt. I dag brukes paven og ledende biskoper til å fortelle Vesten at president Sisi reddet de kristne fra Det muslimske brorskaps mørke. Paven kan ikke si nei. Mye står nemlig på spill: Kampen for å bygge kirker og behovet for beskyttelse mot aggresjon som indirekte er kontrollert av sikkerhetstjenesten. President Sisi minner de kristne til stadighet om hva som ville rammet dem dersom ikke han hadde kommet til makten. Vi minnes om at vi står i gjeld til ham.

– Reddet han ikke dere?

– Det kommer an på hvordan du ser det. Mange sier ja. Jeg sier nei. Det var virkelig ille under Det muslimske brorskap. Men de som gikk i gatene mot Mubarak i 2011 og så mot Mursi i 2013, ville gått i gatene igjen nå. Problemet er at mange av dem sitter i fengsel, eller de har forlatt landet. Valget vårt har dessverre vært enten en militær junta eller et autoritært teokrati, sier «Nabil» og legger til:

– Jeg drømmer om et annet samfunn. Det var derfor vi gikk i gatene.

» Valget vårt har dessverre vært enten en militær junta eller et autoritært teokrati. Jeg drømmer om et annet samfunn.

«Nabil»

DEN ENESTE MUSLIMEN

«Mira» er eneste muslim i rommet der trosfriheten diskuteres.

Hun er ansatt i Stefanusalliansens partnerorganisasjon som arrangerer prosjektet om trosfrihet med deltakere fra tre kirkesamfunn i Egypt.

– Jeg ble litt stresset da samlingen nærmet seg, sier «Mira» som ikke er hennes egentlige navn.

Hun skulle ta seg av transport, registreringsskjema og ID-papirer for prester, pastorer og alle de andre. Kvinner sitter ikke sammen med sjeiker, og her skulle hun både sitte sammen med prester og legge til rette for dem.

«Alle var vennlige»

– Jeg visste ikke om de ville stole på meg. Jeg har selv ingen problemer med å fortelle at jeg er muslim. Men jeg ville ikke uroe deltakere eller forstyrre programmet ved å fortelle det her. Men da alle ble fortalt at «Mira er muslim», var alle vennlige.

Så under samlingen fikk hun et helt uventet spørsmål.

– En av pastorene lurte på om jeg ville bli krenket dersom de kristne får sine rettigheter i Egypt. Jeg svarte: «Selvsagt ikke. Jeg vil mer enn gjerne at de kristne skal få sine rettigheter. De er en del av samfunnet.»

«Smertefulle historier»

– For første gang fikk jeg her føle hvordan det er å være minoritet. Men samtidig representerer jeg den majoriteten som påfører de kristne problemer. Selv har jeg ikke vanskeligheter med kristne, jeg gikk på katolsk skole. Men aldri før har jeg hørt kristne fortelle åpent om hvor vanskelig det kan være å være kristen i Egypt. Mange vet ikke hvor smertefullt det er å få høre at en bombe har eksplodert i en kirke og så bekymre seg for om noen av ens kjære er drept eller skadet. Det er vondt å vite at kristne barn mobbes i skolen, sier Mira og legger til:

– Jeg ser fram til dagen da jeg ikke lenger er et symbol på vold, ikke som «Mira», men som muslim. For mange er islam et symbol på vold. Langt fra alle muslimer er voldelige, svært mange er som meg. Men mange muslimer forledes i dag av ekstremister fordi de selv mangler kunnskap.

» Jeg ser fram til den dagen da jeg ikke lenger er et symbol på vold.

«Mira»

Av sikkerhetsgrunner kan vi ikke vise ansiktet til Mira.

DE NESTE OFRENE FOR TERROR

En jihadistisk voldsbølge rammer kristne i Sahel-området i Afrika. Men kirken bevarer håpet.

TEKST: BIRGITTE MOE OLSEN

Nylig appellerte Stefanusalliansens støttespillere for Richard Solomon Tarfa, grunnleggeren av to barnehjem i Nigeria. Tarfa ble arrestert i desember på falske anklager om «konspirasjon og kidnapping av mindreårige». I virkeligheten er han mistenkt for å konvertere muslimske barn. Barnehjemmene ble stengt på stedet.

Hendelsen er bare en av mange som rammer kristne i Nigeria, spesielt i nordlige deler av landet. Situasjonen er dramatisk

Boko Haram har satt fyr på en kristen landsby i Nigerias naboland Kamerun.
Foto: World Watch Monitor

forverret etter hvert som terrorgruppen Boko Haram og en avlegger av IS får stadig større fotfeste. Bare i januar i år er 50 kristne blitt drept av disse gruppene.

Halshugging

Andre juledag publiserte IS i Nigeria en 56 sekunders lang video av halshuggingen av ti kristne menn. En ellefte mann, trolig muslim, ble skutt. Drapene var en «beskjed til kristne», sa stemmen i videoen. De skulle hevne drapet på IS-lederen Abu Bakr al-Baghdadi i Syria i oktober.

Kristne er under sterkt press, og i enkelte deler av landet står hele lokalsamfunn i fare for å bli utryddet. «Den pågående jihadistiske kampanjen for å utrydde kristne i Afrika sør for Sahara er enda mer brutal enn hva vi har vært vitne til i Midtøsten», observerer kommentator Nina Shea. I en sterk analyse på religionunplugged.com skriver Shea at jihadistenes angrep på de unge kirkene sør for Sahara vil få store konsekvenser for den globale kirken som har lagt stor vekt på nettopp den store veksten i Afrika, som en kilde til håp.

Jihadistisk ideologi

Terrorgruppen Boko Haram etablerte seg i nordlige Nigeria allerede på starten av 2000-tallet, men er blitt mer brutal med årene. For et par år siden slo Boko Haram seg sammen med IS i Midtøsten. Undergruppen Islamic State's West Africa Province (ISWAP) består av rundt 3500-5000 soldater og opererer i Nigeria, Mali, Burkina Faso, Tsjad og Niger. Samtidig er jihadistiske grupper som al-Qaida i Afrika aktive i de samme områdene.

Felles for de jihadistiske gruppene er et ønske om islamsk selvstyre og en ekstrem voldsbruk mot «de vantro». Det er estimert at Boko Haram har drept titusener av mennesker i Nigeria og sendt millioner på flukt. Flertallet av delstatene nord i Nigeria har i dag sharia-lovgivning. I streben etter å opprette en islamsk stat, tar islamistene i bruk blind og brutal vold mot sivilbefolkningen. Uskyldige kristne, som pastor Lawan Andimi, blir rammet. I januar ble han halshugget av Boko Haram fordi han nektet å gi opp sin kristne tro. Han priste Gud helt til siste slutt.

Blant de som fordømte drapet, var generalsekretær Olav Fykse Tveit i Kirkenes Verdensråd – nylig ansatt som preses i Den norske kirke.

Håp og handling

I tillegg har ekstremistiske fulani-krigere fått farligere våpen og islamistiske forbindelser i sine brutale angrep

mot kristne mål. De utnytter en langvarig konflikt om beiteareal mellom fastboende kristne bønder og det hovedsakelig muslimske gjeterfolket fulani.

Til tross for brutale angrep, klarer nigerianske kristne å holde troen i live, ifølge Stefanusalliansens samarbeidspartner i Nigeria, Institute of Church and Society (ICS) som er en del av Christian Council of Nigeria. Mange av deres medlemmer og kirkebygg er rammet av terroren.

– Merkelig nok fortsetter den nigerianske kirken å vokse til tross for angrepene, sier Kolade Fadahunsi, direktør ved ICS. Han trekker frem den nå 16 år gamle Leah Sharibu som inspirasjon for nigerianske kristne. Leah Sharibu ble kidnappet av Boko Haram i februar 2018 sammen med 109 andre skolejenter. De andre jentene som var muslimer, ble frigitt etter en politisk byttehandel. Men Leah nektet å gi opp sin kristne tro, og holdes som slave.

” Merkelig nok fortsetter den nigerianske kirken å vokse til tross for angrepene.

Kolade Fadahunsi

– Vi har appellert til myndighetene gjentatte ganger for å sikre at Leah Sharibu kommer seg trygt hjem. Slike oppfordringer har kommet fra hele landet, ikke bare for Leah, men også for andre ofre for religiøs forfølgelse, sier Kolade Fadahunsi som sammen med andre nigerianske kristne tror på ansvarliggjøring av myndighetene for å stoppe terrorgruppene.

Faste og bønn

For noen uker siden samlet tusenvis av kristne seg i gatene for en tverrkirkelig faste- og bønneaksjon. De ba om Guds inngripen, og sendte samtidig en beskjed til myndighetene om å sette en stopper for blodbadet. Kolade Fadahunsi fortsetter:

– Vi vil fortsette å kreve sosial rettferdighet og sikkerhet for alle, uavhengig av kirkelig tilhørighet, og vi fryder oss i håpet som Kristus representerer. Å miste håpet ville være å miste Kristus, selve kjernen i evangeliet. For å sitere 2. Kor 4,8-10: «Vi er alltid presset, men ikke knekket, vi er rådville, men ikke rådløse, forfulgt, men ikke forlatt, slått ned, men ikke slått i hjel. Vi bærer alltid Jesu død med oss i vår egen kropp, for at også Jesu liv skal bli synlig i den.»

LES MER

Les om Leah Sharibu. Send inn appell for pastor Richard Solomon Tarfa. www.stefanus.no

I Auschwitz-Birkenau brant det i krematorie-ovnene helt til leirene ble frigjort 27. januar 1945.

Bildet på motstående side: Fra museet i Phnom Penh, for Røde Khmers folkemord i Kambodsja.

Begge foto: Johannes Morken

STEMPLES SOM UDYR OG AVSKUM

GJESTENE

Når en gruppe mennesker fremstilles som udyr, avskum eller vantro som truer «vår» eksistens, blir det «oss» mot «dem». Det legitimerer folkemord også i vår tid.

Ingvill Plesner og **Øystein Hetland** er forskere ved HL-senteret. Plesner er også prosjektleder for utvikling av en audio-visuell læringsressurs (støttet av Utenriksdepartementet og NORAD). Skal bidra til forebygging av massive menneskerettighetsbrudd mot minoriteter: www.inclusive-citizenship.no. Stefanusalliansen er blant deltakerne i nettverket.

TEKST: INGVILL THORSON PLESNER OG ØYSTEIN HETLAND

I januar i år markerte verden at det er 75 år siden Auschwitz ble frigjort. Holocausts uhyrlighet la grunnlaget for oppfatningen at folkemord er en egen og spesielt forkastelig forbrytelse, som verdenssamfunnet har en plikt til å forhindre.

Det er store forskjeller i politisk kontekst, særtrekk og omfang i de utryddelsene som omtales som folkemord. Likevel er det en del fellestrekk. Folkemord er nettopp utryddelse av en gruppe på grunn av deres religiøse, nasjonale eller etniske identitet. Avdekking av en slik hensikt skiller folkemord fra andre forbrytelser mot menneskeheten, som etnisk rensning.

En av forutsetningene for folkemord er gjerne at noen definerer en gruppe mennesker som så fremmede og annerledes at de må utryddes. «De» fremstilles som udyr, avskum, vantro som truer «vår» eksistens: Det er «oss» eller «dem».

I etterkant av Holocaust ble Folkemordskonvensjonen vedtatt av FN. Den skulle motvirke at noe lignende kunne skje igjen. Dessverre skjer folkemord også i vår tid. Likevel har vi eksempler

som viser at konvensjonen og oppfatningen av folkemord som en spesiell forbrytelse har en effekt.

Srebrenica og benektelsen

I juli i år er det 25 år siden massakren av bosniaker (muslimer) i Srebrenica. Utryddelsen av bosniakene som gruppe var en uttalt militær strategi og et politisk mål. Planlegging og organisering skjedde i tråd med politiske mål om etnisk og religiøst homogene stater i området, der det i tillegg til bosniaker bodde serbere (de fleste ortodokse kristne) og kroater (de fleste katolikker).

I Srebrenica ble nærmere 8000 menn og gutter drept i løpet av få uker. Dette ble senere definert som folkemord av internasjonale domstoler, og ansvarlige generaler ble dømt for dette. Massakren i Srebrenica førte til en sterk moralsk fordømmelse internasjonalt, og var avgjørende for å framprovosere NATO-intervensjonen som ledet fram mot en fredsavtale (Dayton-avtalen).

Sterke krefter både i Bosnia-Hercegovina og i Serbia benekter at det skjedde et folkemord. Dette kommer blant annet til uttrykk i læreplaner og materiell til skolens undervisning. Benektelse kjenner vi også fra debatter om Holocaust og andre folkemord.

Ropene fra Sinjar

3. august 2014 lød desperate rop om hjelp fra fjellet Sinjar nord i Irak. Tusenvis av jesidier var i ferd med å bli massakrert av terrorgruppen «Den islamske staten» (IS). IS mente jesidiene er «vranglærere» og «djeveldyrkere» som derfor måtte drepes eller konvertere til IS' versjon av islam.

Over 6000 jesidier ble drept. Mer enn 70 massegraver er hittil funnet. Kvinner og barn ble tatt til fange, voldtatt og holdt som sex-slaver. Flere hundre tusen lever fortsatt i flyktningleirer i den kurdiske delen av Irak, som internt fordrevne. Enda flere er drevet på flukt ut av landet.

IS-terroren rammet også andre, blant annet kristne og muslimske grupper. Men ingen annen gruppe enn jesidiene ble utpekt og forfulgt så systematisk, med uttalt intensjon om utryddelse på grunn av sin tro. Derfor har FNs undersøkelseskommisjon omtalt dette som et folkemord.

Frykten for ny terror

En internasjonal intervensjon mot IS i 2014 forhindret likevel et enda mer omfattende folkemord. Igjen var oppfatningen at folkemord er en spesielt uakseptabel forbrytelse mot menneskeheten avgjørende for å bevege USA og andre land til handling.

En ekspertgruppe fra FN undersøker og dokumenterer folkemordet. Det arbeidet kan legge grunnlag for straffeforfølgelse av de ansvarlige som fortsatt lever. Men over fem år etter at folkemordet startet, er rettsoppjøret i Irak kommet kort. Gjenoppbyggingen av de ødelagte områdene der flertallet av jesidier bodde, er så vidt i gang. Mange er redde for å vende hjem av frykt for ny terror.

Folkemord

FNs folkemordskonvensjon av 1948, artikkel 2 definerer folkemord som «en hvilken som helst av de følgende handlinger som er begått i den hensikt å ødelegge helt, eller delvis, en nasjonal, etnisk, rasemessig eller religiøs gruppe som sådan:

- å drepe medlemmer av gruppen,
- å forårsake alvorlig legemlig eller sjelelig skade på medlemmer av gruppen,
- bevisst å la gruppen utsettes for levevilkår som tar sikte på å bevirke dens fysiske ødeleggelse helt eller delvis,
- å påtvinge tiltak som tar sikte på å forhindre fødsler innen gruppen,
- med makt å overføre barn fra gruppen til en annen gruppe.

Rettergang og gjenoppbygging

Det er avgjørende for framtidige generasjoners tillit til det internasjonale samfunn og til egne myndigheter at både rettergang og gjenoppbygging gis prioritet etter et folkemord. I januar 2020 vedtok den internasjonale straffedomstolen at Myanmar som stat må igangsette tiltak for å forhindre at det skjer et folkemord på rohingyaene (Ellen Stensrud og Cecilie Hellestveit i VG 23. januar 2020).

Folkemordskonvensjonen påbyr også stater å forebygge folkemord. Her stilles det ikke like strenge krav til bevis som i den mer omfattende vurderingen av om folkemord har funnet sted. Dette skal domstolen også på sikt ta stilling til.

Undervisning er viktig for å hindre at folkemord og andre massive menneskerettighetsbrudd skjer igjen. Også undervisning om minoriteters vilkår og universelle menneskerettigheter er nødvendig.

Undervisning kan ikke alene forhindre folkemord. Men den kan gi et bidrag til å gjøre det vanskeligere for dem som – i en politisk maktkamp – vil sette mennesker opp mot hverandre på grunnlag av deres identitet.

Asia Bibi takker for Stefanusalliansens støtte.
Foto: Stefanusalliansen

'TAKK FOR BØNN OG STØTTE'

Human Friends Organization i Lahore. Saif ul Mulook, selv muslim, førte saken da Asia Bibi ble frikjent av Pakistans øverste domstol i oktober 2018. Dommen ble bekreftet – etter voldsomme ekstremist-opptøyer i Pakistan etter frifinnelsen – i januar 2019.

Pressekonferansen i Paris ble holdt for å presentere boken *Enfin Libre! (Endelig fri!)*, skrevet av journalist Anne-Isabelle Tollet.

'Testet av Gud'

Asia Bibi forteller at hun helt fra hun var liten har visst at hun en dag skulle bli testet av Gud.

– Da jeg ble døpt, sa presten til min mor at 'denne jenta vil bli testet av Gud'. Mine foreldre fortalte meg dette, men de tok det ikke veldig alvorlig. Men jeg visste at dette en gang ville skje, fordi jeg hadde hørt det som barn.

– Når du ba i fengselet, fikk du svar?

– Jeg fikk svar, fordi jeg snakket med Gud. Jeg kunne ikke glemme at jeg er blitt testet av Gud. Derfor sier jeg til alle at de må være sterke i troen. Dersom du stoler på Gud, vil troen bli sterkere.

Visste hun ville bli fri

Asia Bibi sier at hun aldri ga opp troen på at hun skulle bli fri.

– Jeg hadde mye tålmodighet og håp i hjertet mens jeg satt i fengsel. Jeg visste jeg var uskyldig. Min far sa at jeg var arrestert i Jesu navn, og at skulle bli satt fri i

Asia Bibi som er fri etter åtte års dødsdom for blasfemi, takker for støtten fra blant andre Stefanusalliansen.

TEKST OG FOTO: STEFANUSALLIANSEN I PARIS

Etter en pressekonferanse i Paris tar Asia Bibi hendene til Stefanusalliansens utsendte varmt i sine hender og sier:

– Takk, Gud velsigne deg!
– Jeg takker alle som ba for meg og støttet meg. Jeg ønsker at Gud er med dem, velsigner dem og gir dem styrke, sa Asia Bibi på pressekonferansen.

Stefanusalliansens venner sendte appell for Asia Bibi og oppmuntringsbrev til henne mens hun satt i fengsel. Vi har også blant annet hjulpet henne med advokat, gjennom

Jesu navn. Det er et mirakel at jeg er her i dag.

Ekstremister drepte to pakistanske politikere som støttet Asia Bibi og kritiserte blasfemilovgivningen. Guvernør Salmaan Taseer i Punjab og minoritetsminister Shahbaz Bhatti måtte bøte med livet i 2011.

– Hva tenkte du da du fikk vite dette?
– Det var smertefullt. Jeg har tårer i øynene hver gang jeg tenker på dem. Men jeg tenker også at den som dør for sannheten og sin tro, alltid lever.

Asia Bibi sier at hun i fengselet tidvis ble brutalt behandlet av vaktene. Hun ble tilbudt frihet dersom hun konverterte til islam, noe hun blankt avviste.

Vil gi døtrene utdanning

– Jeg har et sterkt ønske om at mine barn må få utdanning. Skolegangen ble sterkt skadelidende da jeg ble fengslet, sier Asia Bibi.

Datteren Isham som fyller 21 i år, har til Magasinet Stefanus fortalt om alle de skoleårene hun mistet da familien måtte leve i skjul. Isham har sagt at hun ønsker å bli advokat for å hjelpe dem som lider.

Trenger sikkerhet

Oppholdstillatelsen i Canada, der familien har bodd på ukjent sted siden hun slapp ut av Pakistan i mai 2019, går ut i desember. Til pressekonferansen kom hun rett fra møte med Frankrikes president Emmanuel Macron som har tilbudt henne å bo i Frankrike. Hun takker EU for presset på Pakistan.

– Jeg er fri, men jeg trenger sikkerhet. Jeg trenger tid for å finne ut hvor vi skal bosette oss, sier Asia Bibi.

Vårt Land forlag har kjøpt de norske rettighetene og utgir boken etter sommeren.

» Tusen takk, Gud velsigne deg!

Asia Bibi til Stefanusalliansen

SØKER FELLES-SKAP

Pastorer og familiene deres søker støtte hos hverandre.

De kommer fra 58 små menigheter i Tyrkia – og møtes for å se at de er et større fellesskap.

TEKST OG FOTO: CHRISTINE GRIPSGÅRD LUNGA, TYRKIA

Pastorer og andre ledere fra de protestantiske kirkene i det muslimske Tyrkia er på sin årlige konferanse sammen med sine familier. 50 av drøyt 200 er barn. Fellesskap og familieliv er tema.

Radikale presser

Konferansen arrangeres av Den protestantiske alliansen (TEK). Stefanusalliansen har støttet TEK i over 10 år. Dette er første året vi støtter familiekonferansen.

Vi møter kvinner som kjemper for mer likestilling. Og vi møter pastorer med sterke vitnesbyrd fra utfordringer i konservative områder i østlige Tyrkia. Der møter menighetene press fra radikale grupper i samfunn der noen klaner har stor makt. Men noen ganger kan det også være lett å nå ut – til flyktninger fra Iran eller de kurdiske områdene i Syria. De er lei av radikalt islamsk press.

Spre lögner

Mange pastorer opplever at radikale grupper sprer løgn om kirkene – som at kirkene lokker folk med penger, hjernevasker folk, ønsker å ta folk bort fra familiene sine og sende dem til andre land. Det spres lögner om at kirkene er «amerikanske agenter».

I flere områder i øst har det vært kurdere i lokale lederposisjoner. Under dem fikk kristne flere tillatelser. Men i fjor høst fjernet tyrkiske myndigheter flere steder de kurdiske lederne og satte inn sine egne. Da ble situasjonen vanskeligere.

» Det spres lögner om kirkene.

Presser utlendinger

Utenlandske kristne frykter for å bli kastet ut. Mange kristne som bor i Tyrkia og som reiser til sitt hjemland på ferie, får ikke komme inn igjen – uten forhåndsvarsel. Da får de ikke en gang med sine eiendeler.

En ung amerikansk kvinne fra menigheten som Stefanusalliansen støtter i Antalya, hadde bare vært tre år i Tyrkia og hadde ingen sentral rolle i menigheten. Hun ble nektet innreise etter å ha møtt en tyrkisk venninne i England. Myndighetene har full kontroll på hvem som går i kirkene, og hvem som stemples som en «trussel for nasjonal sikkerhet».

Kirkene i Tyrkia ber om forbønn.

BETALTE TILBAKE TIL NORAD

Etter at det ble avdekket mangelfull dokumentasjon hos en partner i Myanmar, har Stefanusalliansen betalt tilbake 1,5 millioner kroner til Norad.

TEKST: GISLE SKEIE

Stefanusalliansen støttet fra 2012 en menneskerettighetsorganisasjon i Myanmar med Norad-midler gjennom Digni, hvor Stefanusalliansen er medlem. Organisasjonen som de første årene var tvunget til å operere fra nabolandet Thailand, dokumenterer brudd på menneskerettighetene i en av Myanmar delstater.

Under internkontroll våren 2018 oppdaget Stefanusalliansen avvik i økonomirapporteringen hos partneren. Da avviket ble oppdaget varslet Stefanusalliansen umiddelbart Digni, hvorpå Norads varslingsteam raskt ble koblet inn. Samtidig ble alle videre utbetalinger til organisasjonen i Myanmar stanset. Stefanusalliansen samarbeidet deretter tett med Digni, Norad og flere eksterne rådgivere for å finne ut av avviket.

Det er alltid krevende å overføre penger til en ikke-statlig organisasjon som arbeider under et strengt kontrollerende regime. Slik har det også vært i denne saken. Avviket dreier seg i særlig grad om manglende dokumentasjon av hvordan pengene er blitt overført til prosjektene i Myanmar og Thailand, etter utbetaling fra Stefanusalliansen. I tillegg var det mangelfull økonomistyring hos partnerorganisasjonen.

– Vi har tatt lærdom, sier generalsekretær Ed Brown. Foto: Pål Brenne

Dette er brudd på avtalen med Norad, og samtidig brudd på avtalen mellom Digni/Stefanusalliansen og partneren i Myanmar. Stefanusalliansen fulgte partneren godt opp på det faglige, men erkjenner at den økonomiske oppfølgingen var mangelfull.

Viktig læring

– Det er ikke tvil om at Stefanusalliansens kontrollrutiner her har vært for svake. Vi har tatt lærdom av saken og forbedret organisasjonens rutiner og styrket staben med nødvendig økonomifaglig og forvaltningsmessig kompetanse. Det er nå etablert strengere kontrollrutiner som har redusert risikoen for at dette skal skje igjen. Vi har lært mye gjennom det gode samarbeidet med Norad og Digni i denne saken, sier generalsekretær Ed Brown.

Arbeidet er utført

Saken handler først og fremst om svake rutiner og mangelfull regnskapsføring, dokumentasjon og svake revisjonsrapporter. Rapporten og besøksreiser tyder på at aktivitetene er utført i tråd med planene for prosjektene – å dokumentere brudd på menneskerettighetene for den etniske minoriteten i den aktuelle delstaten.

Her har partnerorganisasjonen gjennom en årrekke gjort et betydelig og viktig arbeid som har løftet menneskerettighetssituasjonen både til internasjonale media og FN-rapporter. Arbeidet har vist resultater også i konkrete saker. Organisasjonen er fortsatt i stor aktivitet i en krevende situasjon i Myanmar.

Ikke påvist misligheter

På bakgrunn av dokumenterte resultater i de aktuelle prosjektene hos partneren, og at det ikke er blitt påvist økonomiske misligheter, er Norad og Digni blitt enige om delvis tilbakebetaling: 1,5 millioner kroner av et samlet støttebeløp på i underkant av 2,6 millioner.

I praksis innebærer det at aktiviteter som partnerorganisasjonen har utført, er blitt finansiert med tidligere innsamlede midler i stedet for med Norad-midler.

Beløpet ble tilbakebetalt til Norad i januar 2020, og saken er avsluttet.

‘VI MÅ DELA RISIKOEN’

Friviljuge organisasjoner ber i dag all risikoen ved bistand til utsette og sårbare grupper. Slik kan det ikke vera, meiner Digni.

TEKST: JOHANNES MORKEN

– Kravet om null-korrupsjon i bistand har vore viktig for å skjerpa det norske sivilsamfunnet og partnerane våre i sør. Men det er på tide at handhevinga blir prega av fornuft, seier seniorrådgjevar Kåre Eriksen i paraplyorganisasjonen Digni der Stefanusalliansen er medlem.

Organisasjonar som inngår avtalar med Norad, har fullt erstatningsansvar. Staten skal haldast skadeslaus ved misleghald hos partnerar.

– Friviljuge organisasjonar tek heile risikoen med bistand til fattige, sårbare og utsette grupper i område av verda der faren for misleghald og korrupsjon er størst. Det må vera rimeleg å dela risikoen, seier Eriksen.

Langvarig fry

Partnerane i sør har ikkje alltid ressursane som skal til for å tilfredsstilla strenge norske rapporteringskrav, påpeikar Eriksen. Når eit mogleg misleghald vert oppdaga, skal overføringane som hovudregel frysast.

– Det er gode grunnar for det. Men det tek ofte så langt tid å undersøka saka at vi har døme på at organisasjonar i sør er blitt lagde ned medan ein har venta på resultatet av ei gransking. Konsekvensane av å varsle er så alvorlege at det kan føra til at saker ikkje blir varsle, seier Eriksen.

Forklaringer

- **Norad** – Direktoratet for utviklingshjelp. En fagetat under Utenriksdepartementet. Forvalter ca. 30 prosent av Norges statlige bistandsmidler.
- **Digni** – paraplyorganisasjon for 20 kristne organisasjoner og kirkesamfunn. Søker støtte hos Norad til bistandsprosjekter.
- **Myanmar** – het tidligere Burma.

Kåre Eriksen i Digni.

Urimeleg hardt

Det er, seier Eriksen, gjerne investert mykje i den aktuelle organisasjonen over år. Kanskje finst det heller ikkje andre å driva arbeid gjennom for å nå dei ein vil hjelpa. Langvarig pengefrys vil slik lett ramma ei heil sårbar gruppe i tilfelle rot eller ein medarbeidars svikt.

– I Noreg ville vi aldri reagert slik. Stortinget må ikkje stansa arbeidet sjølv om det vert avdekt juks eller rot med reiserekningar. Men sanksjonane ved misleghald i bistand gjennom sivilsamfunnet er så harde. Dette skal verka preventivt. Men no må vi sjå på dei negative følgjene og vurderer andre måtar å handheva kravet på, seier Eriksen og legg til:

– Rot er sjølvsagt eit raudt flagg. Men misleghald inneber mykje meir enn korrupsjon. Dersom alt – også det å mista vedlegg, manglande system og rot – utan nyansar vert putta i sekken «korrupsjon», snakkar vi unødig ned tilliten til norsk bistand.

Det er i gang eit offentleg arbeid for å evaluera kampen mot korrupsjon i bistand, inkludert kravet til null-korrupsjon. Ei anti-korrupsjonsgruppe for sivilsamfunnet, leia av Eriksen, har gitt innspel til utviklingsminister Dag Inge Ulstein.

Andre krav til FN

Eriksen seier at det store fleirtalet av saker som vert rapporterte, kjem frå friviljuge organisasjonar.

– Kva skjer med dei store bistandsmidlane som går gjennom FN, globale fond og utviklingsbankar?

– Dei har eigne regelverk. Mykje vert avdekket der også, men det vert ikkje rapportert tilbake til Noreg på same måte. Det vert heller ikkje kravd tilbakebetaling i sak for sak. Sivilsamfunnet og partnerane deira i sør ber ansvaret for omdømet til norsk bistand. Det provoserer også når styresmaktene for å få næringslivet med, deler risikoen, medan all risikoen ligg på sivilsamfunnet i bistanden vår, seier Eriksen.

” Det er nå etablert strengere kontrollrutiner som har redusert risikoen for at dette skal skje igjen.

Ed Brown

Bokfest med Eyvind Skeie

I vinter har flere menigheter fått besøk av prest og forfatter Eyvind Skeie, i samarbeid med Stefanusalliansen. I 2007 gav Skeie ut andaktsboken «Vann av klippen», rikt illustrert av kunstneren Terje Grøstad.

Restopplaget av bøkene ble gitt til Stefanusalliansen som gave. Sammen har vi laget flere menighetskvelder som har fylt flere kirker på Sør- og Vestlandet. Fokuset var på arbeidet med andaktsboken og Stefanusalliansen sine samarbeidspartnere i Egypt – biskop Thomas og Mama Maggie, som Skeie kjenner meget godt. Alle som kom, fikk en utgave av «Vann av klippen». Stefanusalliansen er takknemlige for alle som har stått på for å gjøre kveldene mulig, og ikke minst for det mangeårige og inspirerende samarbeidet med Eyvind Skeie.

Vårens siste menighetskveld er lagt til Bekkelaget menighetshus i Oslo tirsdag 21. april. Velkommen!

Eyvind Skeie i samtale med inspirerte deltakere i Vågsbygd.

Bli med til Tyrkia

Opplev Tyrkia i fotsporene til Paulus der han gjennomførte sin første misjonsreise. Avreise fra Oslo 3/10. Hjemreise 13/10. Turlleder er Erik Dahl. Tyrkisk guide. I Antalya får dere møte pastor Ramazan og en engasjert evangelisk menighet som Stefanusalliansen støtter. Turopp- legget gjennomføres sammen med Stefanusalliansen. Bestilling på plussreiser.no. **Vær tidlig ute!** Les alt om pris og turopplegg på våre nettsider. www.stefanus.no

Vi lover et inspirerende møte med pastor Ramazan i Antalya.

Bygge broer

Misjon er å bygge broer. Ikke bare en bro fra Norge til misjonsmarken, men like mye en bro som kan gi kristne i Norge et møte med sterk tro og tjeneste hos våre partnere.

Siste uken i januar reiste vår partner pastor Steve fra Vietnam (det er ikke hans egentlige navn) rundt om til møter med Stefanusalliansens venner: til Dale, Stord, Fitjar, Stavanger, Narvik og Oslo, til kirker, bedehus og husgrupper.

Han har en sterk fortelling om sitt og familiens liv. To dager før kommunistene tok makten i Vietnam i 1975, ble han oppringt av sin far som hadde fått tak i flybilletter til USA for ekteparet og deres fire barn. Han sa: «Du må reise. Det er for farlig for deg å være her. Du kan bli drept.»

Steve svarte: «Det kan jeg ikke. Gud har kalt meg til å forkynne evangeliet til minoritetene i Vietnam.» Dette kostet ham sju år i fengsel under harde soningsforhold. I fengslet forkynte han evangeliet, og hardbarkede kriminelle kom til tro. I dag er dette blitt en stor kirke.

Pastor Steves historie gjorde sterkt inntrykk under møtene i Norge. Vi som er mer privilegerte enn de fleste, trenger å høre den historien, så vi husker på dem som betaler en høy pris for å følge kallet Gud har gitt dem.

Studenter på pastor Steves bibelskole i Laos.

Duoen Garness leder an også i album-utgaven av «Gåten om korset».

‘Gåten om korset’ klar på album

Får du ikke vært på konsert? Vil du høre alle sangene om igjen? «Gåten om korset» er innspilt og er nå tilgjengelig på Spotify, Apple Music etc. Last ned og hør – akkurat der du er.

GÅTEN OM KORSET

EN PÅSKEKONSERT

TEKSTER: JOSTEIN ØRUM
MUSIKK: GARNESS

- 18/3 LUND KIRKE, KRISTIANSAND
- 19/3 ÅLGÅRD KIRKE
- 20/3 GRØDEM KIRKE, RANDABERG
- 21/3 SKJOLD KIRKE, BERGEN
- 22/3 KNARVIK KIRKE
- 24/3 FLEKKERØY KIRKE
- 25/3 NORKIRKEN, GRIMSTAD
- 26/3 BERG ARBEIDSKIRKE, LARVIK
- 27/3 AULAEN DOMKIRKEODDEN, HAMAR
- 28/3 JAKOBKIRKEN, OSLO
- 29/3 FREDRIKSTAD FRIKIRKE

GARNESS MED JOSTEIN ØRUM
BAND & LOKALE KOR
Billetter og informasjon på: TICKETCO.NO

Ditt engasjement er viktig!

Du kan

BE

for mennesker, kirker, land og partnere. Få aktuelle bønne- emner på e-post (ukentlig) eller i Magasinet Stefanus.

PROTESTERE

mot uretten sammen med over 5 000 appellvenner. Signer appellen med sms, så sender vi et appellbrev på dine vegne. Send sms ROP til 2377 (kr 20,- per appell).

GI

en gave. Støtten fra engasjerte givere er hoved- inntektskilden til arbeidet for forfulgte kristne og trosfrihet for alle.

ENGASJERE

din menighet gjennom appelltjeneste, avtale om misjonsprosjekt, gudstjenester og opplegg for barn og ungdom.

LESE

vårt aktualitetsblad Magasinet Stefanus, som utgis syv ganger i året. Abonnementet er gratis. Bli abonnent – send sms MAGASIN til 2377.

Mer info og påmelding:

www.stefanus.no

Uten mennesker som leser, som er interessert,
og som ser den dype urettferdigheten de
forfulgte utholder – så stopper kampen opp.

De som er forfulgt for sin tro
trenger mennesker som **deg**.

INGEN
SKAL STÅ
ALENE UNDER
FORFØLGELSE!

Kontonr.:
3000 14 57922

VIPPS:
19013

Merk gaven: [mobilnummer + trosfrihet]